

Kansalaisaloitteen otsikko

KA 1/2019

Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

Aloitteen päiväys

2.4.2018

Aloitteen muoto

Ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä

Oikeusministeriön asianumero

OM 75/52/2018

Aloitteen sisältö

Ehdotamme lainvalmisteluun ryhtymistä tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämiseksi. Lain tulee kattaa kaikenikäiset tytöt ja naiset. Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltävä laki on tärkeä, sillä se on selvä todiste siitä, ettei käytäntöä virallisesti hyväksytä Suomessa. Silpominen on tällä hetkellä Suomessa rikoslain vastaista, mutta ehdotamme silpomisen kieltävää omaa lakia, joka kattaa myös ulkomailla tehdyt silpomiset. Tyttöjen silpomiselle ei ole terveydellisiä perusteluja ja toimenpiteen seuraukset ovat vakavia.

WHO:n mukaan naisten sukuelinten silpominen (female genital mutilation, FGM) tarkoittaa kaikkia toimenpiteitä, joihin liittyy naisten ulkoisten sukuelinten poistaminen osittain tai kokonaan tai naisten sukuelinten vahingoittaminen muulla tavoin ei-lääketieteellisistä syistä. Silpomisella ei ole minkäänlaisia myönteisiä terveysvaikutuksia, ja se vahingoittaa naisia ja tyttöjä monin tavoin niin fyysisesti kuin henkisesti. Terveydellisiin seurauksiin vaikuttavat silpomistyyppi, hygieeniset olosuhteet sekä silpomisen tekijä ja tekotapa. Toimenpiteen vaikutukset kestävät pahimmillaan koko loppuelämän.

Erityinen ongelma silpominen on niissä 29 maassa, joissa sitä edelleen tehdään, mutta myös länsimaissa. Esimerkiksi maahanmuuttajayhteisöissä nuoria tyttöjä saatetaan edelleen lähettää silvottaviksi lähtömaihinsa, tai operaatio saatetaan tehdä uudessa kotimaassa, vaikka se olisi laitton. Tarkkoja lukuja silpomisesta ei Euroopasta ole. Euroopan Parlamentin arvion mukaan EU:n alueella eläisi noin 500 000 silpomisen läpikäynyttä tyttöä ja naista ja vuosittain 180 000 tyttöä ja naista on vaarassa joutua silvotuksi.

Perustelut

Tyttöjen sukuelinten silpominen täyttää Suomen rikoslain mukaan pahoinpitelyn ja törkeän pahoinpitelyn tunnusmerkit. Silpomisen kieltävä erillislaki kuitenkin vahvistaisi viestiä siitä, että käytäntöä ei virallisesti hyväksytä Suomessa ja toimisi selkeämpänä työkaluna niille tahoille, jotka tekevät ehkäisevää työtä ja toimisi ajurina asennemuutostyölle. Erillislaki toimisi tukena esimerkiksi terveydenhoitohenkilökunnalle ja madaltaisi kynnystä ottaa silpominen puheeksi hyvissä ajoin. Vanhemmat eivät myöskään välttämättä pidä silpomista lapsen kohdistuvana väkivaltana ja siksi nykymalli ei riitä. Suomen sitoutuminen kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, sekä YK:n uudet kestävä kehityksen tavoitteet vaativat Suomea

tarttumaan tähän ongelmaan ja lopettamaan silpomisen kaikissa sen muodoissa.

Suomi on ainoa Pohjoismaa, jossa naisten sukuelinten silpomista ei ole kielletty erillislailla. Ruotsissa silpomisen kieltävä erillislaki on esimerkiksi ollut voimassa vuodesta 1982 asti ja vuonna 1999 laki laajennettiin kieltämään myös ulkomailla tehdyt silpomiset. 26 maata Afrikassa ja Lähi-idässä ovat kieltäneet silpomisen lailla tai perustuslain asetuksella. Silpomisen kieltävää lainsäädäntöä on lisäksi 33 maassa muilla mantereilla. Lainsäädännön sisältö vaihtelee esimerkiksi sen suhteen, kielletäänkö vain alaikäisten silpominen.

Vastuuhenkilöt

Vireillepanijat

Jukka-Pekka Kurttila

Edustajat

Jukka-Pekka Kurttila

Varaedustajat

Tiina Antturi